nach keng Matière pénale sinn. Do wäerte mer jo den Donneschdeg e separat Gesetz stëmmen, fir déi Donnéeën, déi en matière pénale sinn, datt do e spezifescht Kontrollorgan geschaaft gëtt, wou jo dann och eng ganz Rei Riichter an deem Kontrollorgan drasëtzen.

Ech wëll einfach rappeléieren, och scho bal insistéieren, datt mer hei am Kader vun den normale Regele vun dem klasseschen Dateschutz stinn, wou et ganz héich Standarde ginn, wat d'Kollekt an den Traitement ubelaangt.

Mir hate schonn 1995 eng Direktiv. Mir hunn d'Gesetz vun 2002. An dat gëtt heiansdo vergiess an der Diskussioun, datt do awer scho ganz héich Standarde sinn. An elo den Donneschdeg wäerte mer dann nach eng Kéier zwee Gesetzer stëmmen, wou déi Standarden, och nei europäesch Standarden iwwerholl ginn... Bon, net iwwerholl ginn, mä och nach a verschiddene Gesetzer bei eis präziséiert ginn, datt do wierklech all d'Garantië sinn, datt do kloer definéiert gëtt, wat fir Donnéeën dierfe gesammelt ginn, ob se iwwerhaapt dierfe gesammelt ginn, wéi se traitéiert musse ginn, wat fir Mesurë musse geholl ginn, fir datt net en Onberechtegte se dierf consultéieren an esou weider.

Voilà! Ech mengen, do wäerte mer dann den Donneschdeg nach eng Kéier drop zréck ze sprieche kommen. Mä einfach nëmme fir ze soen, datt awer hei all Garantië gi sinn, datt kee Schmu mat deenen Date ka gemaach ginn.

Vläicht och eng Remark: Dir hutt vläicht gesinn, datt mer dësen Text elo haut diskutéieren, awer eréischt den Donneschdeg wäerten ofstëmmen. Dat huet och seng Ursaach, well effektiv hei an dësem Projet de loi verschidde Verweiser op déi Texter gemaach ginn, déi mer eben den Donneschdeg hei diskutéieren a wahrscheinlech och wäerten ofstëmmen. An et wier awer vläicht e bësse komesch gewiescht, wa mer haut elo de Vott zu dësem Projet geholl hätten, wéi gesot, mat Verweiser op Projeten, déi mer eréischt en Donneschdeg ofstëmmen. An ech mengen, vun der Form hier ass et awer méi propper a méi kloer, wa mer deen heite Projet dann och an der Suite vun deenen aneren zwee Projete wäerte votéieren. Wann déi also dann ofgestëmmt sinn, dann ass et och kee Problem, fir dat heiten ofzestëmmen, well dann och d'Renvoien effizient - wéi soll ech soen? -, reell sinn.

Dat gesot, géif ech awer och den Accord vu menger Fraktioun zu dësem Projet abréngen, deen och e wichtege Steen ass am Kampf géint den internationalen Terrorismus.

Merci.

Une voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Merci och. An nächste Riedner ass den Här Henri Kox.

M. Henri Kox *(déi gréng).*- Merci, Här President. An ech wëll direkt am Ufank och schonn den Accord vun der grénger Fraktioun gi fir dëse Gesetzestext, obschonn ech mech perséinlech selbstverständlech net wuelfillen, well fir mech fundamental Grondrechter ëmmer nach am Vierdergrond sti fir eis alleguerten heibannen. An dofir ass et wichteg, dass mer eis domadder seriö ausenanersetzen.

Ech weess awer och, an dat ass menger Fraktioun och ganz bewosst, dass mer an enger neier Welt ukomm sinn, déi an deene leschte Joren awer Turbulenzen hanner sech hat. An dat, wat dëst Gesetz, u sech d'Spigelbild vun där Evolutioun, och ausdréckt, ass dee Kompromiss, dee fonnt ginn ass.

Ech wëll och do eisem Justizminister nach eng Kéier nodréiglech gratuléieren, dass e wärend deene Verhandlungen, wat sécherlech net ganz einfach war, zesummen awer och mat aneren, den…

(Interruption par M. Etienne Schneider)

Selbstverständlech, Här Policeminister. Et geet jo hei am Team. An ech denken, dass et hei grad ëm Teamaarbecht geet, well et sensibel Donnéeë sinn. An dofir sinn ech frou, dass Der deemools dee Kompromiss fonnt hutt, fir d'Grondrechter, wat d'perséinlech Donnéeën ubelaangt, wéi deen Abus kéint och gemaach ginn (veuillez lire: och virun Abusen ze protegéieren), ma mir wëssen, dass do ganz vill Abuse scho gedriwwe gi sinn, an op där anerer Säit déi berechtegt Sécherheetspunkten, déi do sinn. Well mir wëssen, dass an der Vergaangenheet bei verschiddenen Attacken, déi mer elo haten, den Austausch vun Donnéeën a ville Beräicher gehickt huet a verschidde Präventioune besser hätte kënnen ëmgesat ginn.

Dofir, dëst Gesetz ass wichteg. Dëst Gesetz ass e Kompromiss tëschent verschiddenen Usiichten. A fir mech bleift de wichtegsten Aspekt nach ëmmer eis Grondrechter. An dofir solle mer ëmmer nach grouss astoen. An ech gi selbstverständlech den Accord. Wéi gesot, et ass scho gesot ginn: Den nächsten Donneschdeg wäerte mer dëst Gesetz da stëmmen.

Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Merci och. Da kritt den Här Fernand Kartheiser d'Wuert.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, ech wéilt och ufänke mat engem häerzleche Merci un d'Madamm Dall'Agnol fir dee Rapport, dee se eis gemaach huet. Et läit net un hir, well si huet sech immens vill Méi ginn, dat gutt ze erklären, mä trotzdeem muss ech awer zouginn, datt ech dëst Gesetz hei net verstinn. An ech erklären lech, firwat ech et net verstinn.

Et ass u sech geduecht, fir eng effikass Moossnam ze si géint den internationalen Terrorismus. Esou wäit ass et an der Rei. An dofir ënnerstëtzt d'ADR och dëst Gesetz. An ech erklären lech awer, firwat mer et ënnerstëtzen, andeem mer eis enthalen an net derfir stëmmen. Dat huet mat deem ze dinn, wat ech lech elo developpéieren.

(Interruption)

Jo, da lauschtert gutt no! Dat eent ass: Am europäesche Parlament ass dat hei emol ganz laang leie bliwwen. An et ass eréischt deblockéiert ginn no den Attentater vu Paräis. Dat ass eppes Eischtes, wat eis muss als Politiker interpelléieren.

Firwat gëtt e Gesetz, wat esou zentral a wichteg ass, fir d'Sécherheet vun de Leit ze garantéieren, eréischt deblockéiert, nodeem et zu esou engem trageschen Incident komm ass?

Ech mengen, d'Verantwortung vum Politiker ass et, am Viraus ze denken, eng Gefor am Viraus ze erkennen an dann dat ze maachen, wat néideg ass. Hei ass et elo äänlech an deem Sënn, datt de Parquet général a vill anerer och soen, mir hätte sollen och aner Opérateurs économiques an net nëmmen d'Fluchgesellschaften an dëst Gesetz mat abezéien, notamment d'Agences de voyage, well den Terrorist oder deen, deen e schwéiere kriminellen Akt wëllt maachen, jo net ëmmer mam Fliger reest. E ka jo och aner Moyens de transport benotzen. Ech mengen, dat ass eng éischt justifiéiert Observatioun. Amplaz Etüden ze maachen, amplaz hei och erëm attentistesch ze si mat engem Risiko, deen een dann op sech hëlt, hätt ee sollen direkt och anerer do matabezéien.

Eng zweet Bemierkung ass, dat geet op de Fong, datt dat Gesetz sech hei destinéiert, esou steet et am Rapport, d'Finalitéit vun dësem Gesetz wär et, fir dann eng „radicalisation violente" ze erkennen an Aktivitéiten, déi fundamental Interesse vun de Memberstaten oder vun der Europäescher Unioun kënne menacéieren.

Et geet also u sech drëm, Persounen ze identifizéieren, déi eng radikal Opfaassung hunn an engem Mooss, datt se kënnen zu enger Gefor ginn. Mä mir si jo net weltfriem, mir liewen net op engem anere Planéit. A mir wëssen, wou déi Geforen hierkommen. Dat sinn, déi Attentater an deene leschte Joren hunn eis dat jo gewisen, normalerweis ganz radikal politesch Usiichten oder ganz radikal reliéis Usiichten oder déi zwou, et ass dat, wat normalerweis zu enger „radicalisation violente" an zu Attentater féiert.

An dësem Gesetz awer gëtt eng Acrobatie vu politescher Korrektheet gemaacht. Dat, wat eis et géif erlaben, eng Radikalisatioun wierklech ze identifizéieren, däerf net erfaasst ginn. Am Gesetz steet et. D'Opinion politique, d'Relioun, d'Conviction philosophique, wat jo awer Sammelbegréffer sinn, wou och déi radikal Phenomena kënnen drënnerfalen, däerfen emol net erfaasst ginn. A sollte se awer matgedeelt ginn, da musse se zerstéiert ginn an däerfen net benotzt ginn. Dat heescht, och wann de Stat, déi UIP, eis Sécherheetsinstanze géife Kenntnis kréie vun enger eventueller Gefor, dann däerfte si se emol net benotzen. Dat ass absurd. An et ass och mat der Sécherheet vun eise Länner, vun eise Leit gespillt.

Dann ass et och komesch, datt déi Analys opgrond vun deenen Donnéeën, déi der UIP zougestallt ginn, där Policeunitéit, déi déi Donnéeën dann analyséiere soll, déi hir zougestallt ginn, muss virun der Landung gemaach ginn. Well d'Iddi ass, d'Services compétents sollen dat kucken, fir ze prevenéieren, well déi Persounen, déi ënnerwee sinn, jo implizéiert kéinte sinn an enger „infraction terroriste ou une forme grave de criminalité". An dofir soll déi Evaluatioun gemaach ginn, esou steet et am Artikel 10, „avant leur arrivée" um Territoire.

Dat heescht, déi Analys ass gemaach. Et ass vläicht eppes erkannt, wat eng Gefor ass. An awer steet dann am selwechte Gesetz: Dat mécht awer näischt, och déi, déi als Geforequell identifizéiert sinn, däerfen awer eran. Well den Artikel 10 seet: D'Konsequenze vun der Evaluatioun «ne compromettent pas le droit d'entrée des personnes jouissant du droit de l'Union européenne à la libre circulation.»

Dat heescht, mir hunn e Gesetz, wat engersäits d'Operateuren net all matabezitt, obschonn dat liicht méiglech wär, wat zweetens déi Haaptidentifizéierungsmoossname vun enger Gefor, d'Kritäre vu vireran ausschléisst a souguer ënner Strof stellt, se ze benotzen, an drëttens keng Konsequenzen u sech immediatement virgesäit, wann een als Gefor identifizéiert ass op engem Fluch Richtung Lëtzebuerg oder an en anert Land. An awer stellt dat seng Bewegungsfräiheet net a Fro, obschonn en an dem Verdacht ka stoen, eng terroristesch oder kriminell Dot ze maachen.

Dat ass an eisen Ae mat der Sécherheet vun eise Leit gespillt. An dofir enthale mir eis bei dësem Gesetz.

Ech soen lech Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Leschte Riedner ass den Här Marc Baum.

M. Marc Baum *(déi Lénk).*- Här President, mat dësem Gesetz soll eng europäesch Direktiv ëmgesat ginn, déi an der Vergaangenheet fir ganz vill Diskussioune gesuergt huet, de „Passenger Name Record", hefteg Diskussioune souwuel um Niveau vum europäesche Parlament wéi och an deenen nationale Parlamenter, an deene se bis elo ëmgesat gouf. Duerfir ass et schonns erstaunlech, mat wéi enger grousser Eintracht all d'Fraktiounen hei am Haus dësem Projet hir Zoustëmmung gi respektiv sech enthalen, well hinnen de Projet souguer net wäit genuch geet.

Et geet näämlech ëm déi systematesch Opzeechnung an Transmissioun vun alle Fligerpassagéierdaten un eng nei geschafen Unitéit, déi bei der Police ugesidelt ass an an där och d'Douane an de Geheimdéngscht vertruede sinn. Et geet dobäi ëm 19 Typpe vun Donnéeën, déi fënnef Joer laang gespäichert ginn, dovunner déi éischt sechs Méint net anonymiséiert. Dës Donnéeë kënnen op Demande hin ënner bestëmmte Konditiounen un auslännesch Déngschter weidergereecht ginn. Mä virun allem geet et am Artikel 10 vun dësem Gesetz drëm, eng Evaluatioun vun all Passagéier ze maachen opgrond vun Donnéeën aus anere Fichieren an opgrond vun net weider definéierte Kritären, also engem Raster, fir déi Leit ze identifizéieren, déi méi eng genee Analys bräichten.

Heimadder gëtt also agefouert, datt verdachtsonofhängeg eng Ribambelle vu perséinlechen Date vun all Passagéier vun de Forces de l'ordre iwwerpréift a gespäichert ginn. An anere Wierder: Heimadder féiere mer eng Zort Rasterfahndung an.

Dëst ass och de Grond, firwat sech esou vill géint dës Direktiv gewiert gouf, virun allem vu Lénken a Gréngen, mä awer och vu Liberalen a Sozialdemokraten. Bref, vun all deenen, déi heirënner en Agrëff an d'Perséinlechkeetsrechter gesinn an eng Violatioun vum Dateschutz. An eng Klammer op: Och de lëtzebuergeschen Dateschutz ass alles anescht wéi amused iwwert d'Ëmsetzung vun dëser Direktiv.

An Däitschland hunn am nationale Parlament souwuel déi Lénk, déi Gréng wéi awer och déi Liberal dergéint gestëmmt mat deeneselwechten Argumenter. An der Belsch waren et d'PS, den Ecolo an de PTB, déi dergéint gestëmmt hunn. An alleguerten hu se an hirer Argumentatioun bei der Ëmsetzung an nationaalt Recht gesot, datt dës Mesuren disproportionéiert wieren, inutile an ineffikass.

Här President, ech hu keng Zäit, fir op den Historique vun dëser Direktiv anzegoen, dee vun Ufank u ganz kontrovers war, vun den Desiderata vum George W. Bush nom 11. September bis hin zum Avis vum Europäesche Geriichtshaff virun zimlech genee engem Joer, deen de geplangten „Passenger Name Record" tëschent der EU a Kanada als net konform zu Dispositiounen aus den europäeschen Traitéen an den europäesche Grondrechter deklaréiert huet.

Konkret, wann ee sech dat dann elo fir Lëtzebuerg virstellt, heescht dat, datt vun deene knapp 4 Millioune Passagéier, déi all Joer um Findel starten oder landen, 19 verschidde Kategorië vun Donnéeën, déi sech weider erëm ënnerënnerdeelen, wärend fënnef Joer gespäichert ginn. Dat sinn da wuel wäit iwwer 50 Milliounen eenzel Daten, déi da mat aneren Donnéeën ofgeglach respektiv vun engem Algorithmus, deen dann „dans le secret des dieux" ass, op opfällegt Verhalen hin iwwerpréift ginn.

Also wann een d'Nol am Heekoup fanne wëllt, also wann een Terroristen oder organiséiert Krimineller an engem Bierg vun Informatioune fanne wëllt, dann hëlleft et net, wann ee weider der Hee op de Koup gehäit. A genee dëst mécht d'Direktiv a genee dëst mécht och dëst Gesetz.

Virun allem stellt sech awer d'Fro, ob et da mat dëse Fluchdonnéeën duergeet - mäi Virriedner ass schonn drop agaangen - oder ob een an därselwechter Logik a mat deeneselwechten Ziler, näämlech der Terrorismusbekämpfung, net nach méi wäit misst goen, zum Beispill d'Date vun Zuchreesen. An a Frankräich an an der Belsch hu se dat och dragesat, inklusiv Schëffsreesen. Dat ass och zu Lëtzebuerg net dran, also d'Passagéier vun der Marie-Astrid si bei eis ausgeklammert.

A wier et dann net an deemselwechten Ordre d'idées nëmme konsequent, wann een da géif all Autosdeplacement enregistréieren? A wa schonn, da schonn all Deplacement vun all Bierger tout court? Jo, zu all eenzelne vun deene weidere Mesurë wieren et an där doter Logik just kleng Schrëtt. An duerfir stëmme mir och géint dësen Text, well e riskéiert, den Ufank ze si vun engem Iwwerwaachungsstat, enger Zort transnationalem Big Brother, deen d'Essenz selwer vun der Citoyennetéit begrueft. A mer bedaueren, datt mer déi eenzeg sinn, déi dat esou gesinn.

Merci.

M. David Wagner *(déi Lénk).*- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Merci och. Domat si mer um Enn vun eiser allgemenger Diskussioun ukomm. An d'Wuert huet den Här Etienne Schneider, den zoustännege Minister.

Prise de position du Gouvernement

M. Etienne Schneider, *Ministre de la Sécurité intérieure.*- Merci, Här President. Ech wëll der Rapportrice an och der Chamber Merci soe fir déi large Zoustëmmung fir deen heite Projet de loi, deen am Kader vun der Lëtzebuerger Presidence no villen, ville Jore Verhandlungen endlech konnt duerchgesat ginn an zu engem gudden Enn bruecht ginn.

Ech mengen, dass dat heiten e ganz wichtegen Outil ass am Kader vun der Bekämpfung vum Terrorismus, speziell eben och an Europa. An ech soen lech dofir alleguerte Merci fir déi Zoustëmmung vun Äre Säiten.

Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Merci. A wéi scho vum Rapporteur ugekënnegt, stëmme mer de Mëtten net iwwert deen heite Projet of. Mir stëmmen den Donneschdeg no deene Projeten iwwert den Dateschutz iwwert deen heite Projet of.

A mir géifen dann zum nächste Punkt vum Ordre du jour iwwergoen, dem Projet 7207 iwwert den Austausch vun Zäregasquoten. An d'Wuert huet d'Rapportrice, d'Madamm Tess Burton.

7. 7207 - Projet de loi instaurant un régime d'aide dans le contexte du système d'échange de quotas d'émission de gaz à effet de serre après 2012

Rapport de la Commission de l'Économie

Mme Tess Burton *(LSAP), rapportrice.*- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, de Gesetzestext 7207, iwwert dee mir elo hei ofstëmmen, gouf den 8. November 2017 vum Wirtschaftsminister deposéiert. D'Zil vun dësem Projet ass d'Schafung vun engem Bäihëllefesystem fir Industriebetriber, déi vun héije Stroumkäschte betraff sinn. Et wëllt een hinnen näämlech entgéintkommen, fir déi Haussen, déi duerch d'CO_2-Quoten am Kader vum europäeschen CO_2-Emissiounshandel entstane sinn, zum Deel ze kompenséieren.

Hei zu Lëtzebuerg si virun allem d'Stol-, d'Aluminium- an d'Kofferindustrie betraff. Den Artikel 107 vum Traité iwwert d'Fonctionnement vun der Europäescher Unioun regelt de Grondsaz, dass staatlech Bäihëllefe verbuede sinn, just, wéi den Artikel 108 virgesäit, Bäihëllefen, déi ugemellt an deklaréiert sinn, si kompatibel mat der Kommissioun a kënnen deemno ausgefouert ginn.

D'EU-Direktiv vum 13. Oktober 2003, mat där déi juristesch Grondlag fir den CO_2-Emissiounshandel agefouert gouf, erlaabt et den EU-Memberstaten, finanziell Mesuren ze huelen, fir besonnesch stroumintensiv Industriebetriber ze ënnerstëtzen. D'Memberstate kënnen also mat Subventiounen de concernéierte Betriber en Deel vum héije Stroumpräis ausgläichen.

D'Generaldirektioun vum Kompetitivitéitsberäich vun der EU-Kommissioun huet heizou hiren Accord ginn. Dës Mesurë sinn also absolutt konform mat den EU-Regelen.

Här President, et geet drëms, fir déi indirekt CO_2-Käschten ze bezuelen, déi entstinn, wann de Stroum op den Energiebörsen akaaft gëtt. Well dëse Stroum nach ëmmer zum Deel aus fossille Quelle staamt, mussen dës Produzenten dofir CO_2-Quote kafen. D'Käschten dovunner leeë se natierlech op de Stroumpräis drop. Fir dass dat dem Groussverbraucher net zum Verhängnis gëtt, ass säit 2015 an der EU en zäitlech begrenzte staatlechen Ausgläich autoriséiert. Et ass awer och ze bemierken, dass all stroumintensiv lëtzebuergesch Industriebetriber fir hir eegen Aktivitéiten och CO_2-Quote mussen akafen. Dëst geschitt op Auktiounen an dësen Erléis fléisst an d'Statskeess, esou dass den Ausgläich, vun deem hei elo rieds geet, deelweis eng Réckverdeelung ass. Et soll generell verhënnert ginn, dass et zu engem sougenannten „carbon leakage" kënnt, dass Industrien aus der EU an aner Länner ofwanderen, an deenen d'Klimavirschrëfte manner streng sinn.

D'Kritären, no deenen d'Memberstaten esou en Hëllefsregimm kënnen adoptéieren, goufen 2012 vun der EU-Kommissioun a verschiddenen Direktive festgeluecht.

Déi Europäesch Kommissioun huet dann och dräi Objektiver am Kader vun dësem Hëllefsregimm festgeluecht: Éischtens geet et drëms, den „carbon leakage" ze reduzéieren; zweetens, um Objektiv vum CO_2-Emissiounshandel, fir déi europäesch Ekonomie ze dekarboniséieren, festzehalen, dëst an engem gudde Verhältnis tëschent Käschten an Effikassitéit; an drëttens, d'Verzerrung vun der Kompetitivitéit um Bannemaart ze limitéieren.

Den EU-Emissiounshandel ass Deel vum ratifizéierte Kyoto-Protokoll. Et ass domadder eng marchésorientéiert Finanzhëllef, déi dorobber ofziilt, d'CO_2-Emissiounen allgemeng ze reduzéieren an déi vun der EU ofgemaachte Kyoto-Ziler ze erreechen.

De Betrag, deen de Lëtzebuerger Stat ausgëtt, geet aus enger spezifescher Formel ervir, déi op d'Referenzproduktioun vun der Anlag oder op de Referenzverbrauch vum Stroum zréckzefëieren ass oder och op d'CO_2-Emissioune vun de Verbrennungsanlagen aus West- a Mëtteleuropa, déi eis de Stroum liwweren.

De finanziellen Ausgläich kann allerdéngs net accordéiert gi fir Liwwerkontrakter, déi keng CO_2-Käschte beinhalten. Déi finanziell Ënnerstëtzung soll als Ureiz ugesi ginn, fir eng effizient Notzung vum Stroum ze encouragéieren a vum sougenannte groe Stroum op de grénge Stroum ze wiesselen.

Här President, wéi scho gesot, handelt et sech bei dësem Bäihëllefesystem ëm ee finanziellen Ausgläich vun de Stroumpräisser an hëlt mat der Zäit of. Déi Europäesch Kommissioun schreift eng degressiv Intensitéit vun den Hëllefe vir, fir och d'Ofhängegkeet vun de concernéierte Betriber par rapport zu der finanzieller Ënnerstëtzung ze evitéieren.

De jäerlechen Impakt vun dësem Gesetzestext op de Statsbudget gëtt op 4,5 bis 6 Milliounen Euro geschat.

Här President, de Statsrot huet hei säin Avis zu dësem Gesetzestext den 8. Mee 2018 eraginn, an deem nach zwou Opposition-formellen dra waren, déi awer an der zoustänneger Kommissioun korrigéiert konnte ginn. A fir all weider Detailer verweisen ech op mäi schrëftleche Rapport a ginn natierlech den Accord vun der sozialistescher Fraktioun a soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

Une voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci och. An d'Wuert huet den Här Laurent Mosar.

Discussion générale

M. Laurent Mosar *(CSV)*.- Jo, Merci. Merci fir d'Éischt der Rapportrice, déi eis e ganz gudde schrëftlechen a mëndleche Rapport virgeluecht huet, déi eis elo nach eng Kéier erkläert huet, wéi wichteg datt dëse Projet ass, an deem et ëm Hëllefe geet, ganz besonnesch fir Entreprisen, déi eben duerch déi Augmentatioune vum Präis vum Elektresche besonnesch touchéiert sinn.

Et ass also eng Mesure, déi extrem wichteg ass an déi am Interessi vun de klengen a mëttelen an och deene grousse Betriber ass. An dofir kann ech och mat guddem Gewëssen den Accord vu menger Fraktioun dozou brëngen.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci. Als nächste Riedner ass den Här Hahn ageschriwwen.

M. Max Hahn *(DP)*.- Ech hunn deem näischt bäizefügen. Der Rapportrice e grousse Merci fir hiren ausféierleche schrëftlechen a mëndleche Rapport. An ech ginn heimat den Accord vun der Demokratescher Partei.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci. Den Här Anzia huet d'Wuert.

M. Gérard Anzia *(déi gréng)*.- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, fir d'Éischt e Merci un d'Tess Burton fir deen ausféierleche Bericht an och un den Här François Knaff, deen eis an der Kommissioun deen e bësse méi komplexe Volet vun der Berechnung vun dëse Bäihëllefen auserneegeluecht huet.

Ech huelen e bësse méi wäit aus. De Klimawandel, dat ass och eng Realitéit hei zu Lëtzebuerg - net eréischt säit mer déi Virkommessen do hunn am Mëllerdall -, an där muss ee sech stellen. D'Klimapolitik huet och nom Accord vu Paräis vun der COP21, mengen ech, weltwäit en anere Stellewäert kritt. An et geet drëm, dass all Akteuren hir Responsabilitéit iwwerhuelen, siefen et d'Privathaushalter, d'PMEen, d'Handwierker, den Handel awer och d'Industriebetriber. An et geet och drëm, déi weltwäit Temperaturerhéijung bis Enn vun dësem Jorhonnert op maximal 1,5 Grad Celsius ze begrenzen.

A wat elo de Volet vun der Industrie ugeet, do ass den ETS-Handel, dat heescht den Emissiounshandel vu Quoten, dat heescht vu klimaschiedleche Gasen no 2012 ganz nei opgestallt ginn. An do ass och endlech e Präis fir d'Tonn CO_2-Equivalent festgesat ginn.

An hei setzt och dëse Projet de loi un. An et geet virun allem drëm, Industriebetriber aus dem Stol-, Aluminium-, Kofferveraarbechtungssecteur ze ënnerstëtzen, eng Bäihëllef ze ginn, dat heescht déi, déi en héije Stroumverbrauch hunn. Et geet drëm, fir een Deel vun de Méikäschten opzefänken, déi duerch d'ETS-Emissiounsrechter op de Stroumpräis iwwergeluecht gi sinn. Et geet awer och drëm, fir ze verhënneren, dass dës Betriber an aner Länner ofwanderen, déi ebe keen ETS-Quotesystem hunn. Et geet also drëm, ze verhënneren, dass d'Produktiounsunitéiten an aner Länner verluecht ginn an och vu Lëtzebuerg fortzéien.

Zu Lëtzebuerg wäerten awer nëmme ganz wéineg Betriber heivu profitéieren oder a Fro kommen. An dat wäerte virun allem déi am Stol-, Koffer-, Aluminiumberäich sinn, dat ass ArcelorMittal, Eurofoil a Circuit Foil, an et geet ëm e Volume vu 4,5 bis 6 Milliounen Euro.

Dës Bäihëllefe ginn iwwert den Ekonomiesministère ausbezuelt a se betreffen d'Joren 2017/2018 an eng Kéier 2019/2020 an zwar mat Tauxe vun 80% respektiv 75% op Deeler vun dëse Méikäschten. Et geet ëm eng national Mesure, déi net all Länner an Europa aus der Statskeess kënne finanzéieren. An et wäerte souguer sécherlech nëmme knapp eng Handvoll wann net nach manner Länner hei an Europa sinn, déi et sech u sech kënnen erlaben, esou Gelder, esou Subventiounen aus hirem Statsbudget ze huelen.

An duerfir ass et fir déi gréng och wichteg a wesentlech, dass d'Industrie zu Lëtzebuerg hire Bäitrag zu enger Reduktioun vun de klimarelevante Gase leescht an net aus hirer Haftung entlooss gëtt.

déi gréng sinn och der Iwwerzeegung, dass eng europäesch a lëztebuergesch Industrie, déi energieeffizient Prozesser ëmsetzt, déi am Energieberäich innovativ virgeet an déi op erneierbar Energië setzt, Virdeeler um Weltmaart huet an zousätzlech och enger Klimaproblematik an enger Klimapolitik gerecht gëtt.

D'Klimapolitik kennt nun emol keng Landesgrenzen. An déi gréng stinn och fir Industriebetriber, och hei zu Lëtzebuerg, déi an der Energiefro hir Verantwortung iwwerhuelen. An déi gréng hunn och all Interêt drun, dass mer lëtzebuergesch Industriebetriber hei am Land halen an dass Sitten net an dat wäit Ausland verluecht ginn. An duerfir ginn déi gréng och hir Zoustëmmung zu dësem Projet de loi, well dëse Projet och degressiv opgebaut ass, zäitlech begrenzt ass fir déi Bäihëllefe fir Industriebetriber.

A mir sinn och der Iwwerzeegung, dass nëmmen e staarken Emissiounshandel an en héije Präis fir déi Tonn CO_2 e Motor ass vun Innovatioun vun enger gudder Industrie- a Klimapolitik.

Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

Une voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci och. An nächste Riedner ass den Här Roy Reding.

M. Roy Reding *(ADR)*.- Jo, Merci, Här President. Anescht wéi mäi Virriedner si mir als ADR traditionell géint de Prinzip vun Emissiounszertifikaten. Mir hunn hei ëfters géint esou Texter gestëmmt a virun allem och den Handel mat dësen.

Duerch dës Zertifikater gëtt de Klimawandel, d'Zäregasemissioun quantifizéiert, e kritt e Präis a gëtt dann international gehandelt. Heizou schreift dat renomméiert Jahoda-Bauer-Institut, an ech erlabe mer, zwee Sätz ze zitéieren:

„Eine solche Marktlogik kommt (…) zum Zug, wenn Emissionen durch Kompensationsprojekte anderswo ausgeglichen werden. Die ‚Ökosystemdienstleistung' der Senkenfunktion, also der CO_2-Speicherung in Böden oder Wäldern, wird an zahlungsfähige Abnehmer in Form von Emissionsgutschriften verkauft. Oft werden diese Gutschriften von ärmeren Ländern mit schwachen demokratischen Institutionen angeboten und gehen mit Landraub und der Umsiedlung der politisch schwächsten Gruppen einher. Auf diese Weise werden die Kosten des Klimawandels nach unten weitergegeben und soziale sowie globale Ungleichgewichte verstärkt.

Dabei kommt es zu absurden Fällen, (…) [wie zum Beispiel dass] die Umwandlung von Regenwald in Großplantagen als annähernd klimaneutral bewertet [wird]."

Dëst Gesetz ass déi logesch Suite vun dësem Däiwelskrees. Betriber, déi hei schaffen an Emissiounsrechter kafe mussen, produzéiere méi deier. Dat féiert dann zur „fuite de carbone", déi d'Rapportrice eis hei kloer beschriwwen huet. Wa Firmen an der Onméiglechkeet sinn, hir méi héich Käschten op hir Clienten ofzewälzen, riskéiere mer, datt se sech aus der EU eraus delokaliséieren.

Dëst Gesetz gëtt also dëse Betriber eng staatlech Subventioun, fir hir Käschte vum Kaf vun Emissiounsrechter ofzefiederen. Also, well de Client dee Quatsch vum Emissiounshandel net droe soll, bezilt en elo als Steierbierger deene Betriber eng Subventioun.

Här Anzia, dat ass net d'Statskeess, déi dat finanzéiert, dat ass dem Steierbierger säi Portmonni, dat si Steiergelder. An dat ass eng Häresie, en Nonsens fir all konservativ denkende Mënsch an ergo fir eis als ADR net drobar.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Kartheiser *(ADR)*.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci och. Nächste Riedner ass den Här Marc Baum.

M. Marc Baum *(déi Lénk)*.- Här President, ongefëier 40% vun den Zäregasen an der EU si couvréiert vum europäeschen Emissiounshandel a stamen aus der Energieproduktioun an der Industrie. Den Emissiounshandel ass 2005 agefouert ginn a säitdeem eng Rei Kéiere reformëiert ginn.

Déi Lénk hunn ëmmer d'Positioun vertrueden, datt sougenannte Maartmechanismen, fir de Klimawandel ze bekämpfen, oneffikass sinn, well se d'Ëmwelt no an no zu enger Wuer maachen an demokratesch Choixen iwwer nohalteg Entwécklung an Ëmweltgerechtegkeet ausklamere respektiv komplett aus dem Beräich vun der politescher Sphär eraushuelen. D'Ausriichtung vun der Klimapolitik ass soumat kee politeschen an demokratesche Choix, mä e Géigestand vun engem renge Käschtennotzecalcul, mat deem virun allem Betriber a Banke vill Geld verdénge kënnen.

Onofhängeg dovunner stellt sech awer och d'Fro vun der Ëmsetzung vun deem Maartmechanismus, also an dësem Fall dem europäeschen Emissiounshandel, wann dee Choix dann awer sollt geholl ginn.

An dësem Gesetz geet et drëm, Betriber ze hëllefen, déi kéinten Affer vun „fuites de carbone" ginn, also dem sougenannten „carbon leakage", eng Gefor, esou seet d'EU, déi doranner bestoe géif, datt d'Betriber Produktioune kéinte verlageren ausserhalb vun der EU, a Länner mat manner strenge Regelen a Regularien am Ëmwelt- a Klimaberäich.

Duerfir ginn ëffentlech Hëllefen duerch de Stat fir esou Betriber agefouert. Zu Lëtzebuerg sinn hei besonnesch d'Stol-, Aluminium- a Kofferindustrië viséiert, mä och Konschtstoffer, Dünger an esou weider. Déi Hëllefe betreffen den Zäitraum tëschent 2014 an 2020. All Betrib- a Produktiounsstanduert, deen um Emissiounshandel bedeelegt ass, muss um Enn vun engem Joer eng Zuel X un Zertifikater ofginn, déi dem Zäregasausstouss entsprécht. Wann den Ausstouss méi grouss war wéi d'Zertifikater, déi de Betrib huet, muss en där nokafen.

Säit 2013 mussen d'Energieproduzenten hir Zertifikater all selwer kafen. Veraarbechtend Industrien dogéint kréien de Gros, dacks all d'Zertifikater fir näischt, well se ebe vum „carbon leakage" menacéiert sinn. Esou ass dat op EU-Niveau decidéiert ginn.

Dat heescht also, dass d'State kaum Recetten duerch de Verkaf vun Zertifikater kréien an dass d'Betriber och guer keen Ureiz hunn, manner auszestoussen an a méi effikass Technologien ze investéieren. Klimapolitesch brëngt dat also näischt. Et ass éischter e System, fir grouss Betriber a Verschmotze mat Steiergelder ze subventionéieren.

Obwuel déi concernéiert Betriber zu Lëtzebuerg hir Zertifikater gréisstendeels fir näischt vum Stat kréien, wëllt d'Regierung elo eventuell engem „carbon leakage" entgéintwierken, deen doduerch kéint entstoen, dass d'Energiepräisser fir d'Betriber eropginn. Dat géif doduerch bewierkt ginn, dass Energieproduzenten elo 100% vun hirem CO_2 och bezuele mussen, an déi de Präis dann un hir jeeweileg Konsumenten, an deem Fall dann déi grouss industriell Betriber, géife weiderginn. Duerfir missten déi Betriber, déi besonnesch vill Energie brauchen, dann ëffentlech Subventioune kréien.

Här President, déi unerkannten ONG Carbon Market Watch huet an enger Analys vum Zäitraum 2008 bis 2014 nogewisen, datt deen Emissiounshandel fir zwee grouss Betriber zu Lëtzebuerg, notamment ArcelorMittal, ganz lukrativ war an hinne Millioune Revenuen erabruecht huet, obwuel si zu deene gréissten Zäregasemittenten hei am Land gehéieren.

Mat dësem Gesetz gëtt de System nach eng Kéier op de Kapp gestallt doduerch, datt d'Betriber ënnert dem Virwand vum „carbon leakage" nach eng Kéier Subventioune kréien. D'Präissignal op d'Energie gëtt erëm annulléiert, well op där anerer Säit déi Verschmotzung, déi duerch déi méi héich Präisser sollt verschwannen, elo vum Stat finanzéiert gëtt.

Déi Betriber ginn also zweemol subventionéiert. Engersäits kréie se hir Zertifikater fir näischt a kënne se, wa se Iwwerschëss hunn, lukrativ handelen, an anerersäits kréie se elo och nach Subventioune fir Energie. Donieft weisen awer eng ganz Rëtsch Etüden, dass den „carbon leakage" net wierklech relevant ass a bis elo nach keng Betriber delokaliséiert hu wéinst der Klimapolitik. Dat ass awer oft guer net méiglech. An ausserdeem ginn et op ville Plazen haut méi streng Regele wéi hei.

Dëst ass an eisen Ae kee Gesetz am Interessi vun der Klimapolitik an duerfir wäerte mer et och net matstëmmen.

Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Domat ass den allgemengen Debat ofgeschloss. An d'Wuert huet den Här Etienne Schneider, zoustännege Minister.

Prise de position du Gouvernement

M. Etienne Schneider, *Ministre de l'Économie*.- Merci, Här President. Merci och fir dee schrëftlechen a mëndleche Rapport. Ech mengen, dass dat heiten ee ganz wichtegt Gesetz ass, fir d'Kompetitivitéit vun eisen Industriebetriber oder vun eisen energieintensiven Industriebetriber zu Lëtzebuerg kënnen ze erhalen. A contrairement deem, wat elo gesot ginn ass, besteet de Risiko, dass duerch CO_2-Emissiounszertifikater eng Rei energieintensiv Betriber Europa géife verloossen, well se hei duerch déi Zertifikater, déi se musse kafen, net méi kompetitiv kënne produzéieren, dann ausserhalb vun der EU produzéieren, fir dann hir fäerdeg Wueren an d'EU eran ze importéieren.

An dofir ass eben déi Kompensatiounsmesure hei elo méiglech gemaach ginn, well ech mengen, dass mer eis alleguerten eens sinn, dass e Betrib, deen ausserhalb vun der Europäescher Unioun a Länner produzéiert, wou d'Oplagen net esou staark sinn an net esou streng si wéi hei, dass dat kee Gewënn fir de Klimaschutz ass.

Dofir hu mer gesot: „Ma, mir hu léiwer, se bleiwen hei, se musse sech awer strikte Regelen, wat de Klimaschutz ugeet, ënnerleeën." An als Kompensatioun dofir gi mer hinnen e gewëssene Remboursement eigentlech vun hiren CO_2-Zertifikater.

Et ass och esou, dass mer dat zu Lëtzebuerg definitiv och esou festgehal hunn. Dat heescht, dass et net gratis ass, dass déi Betriber net einfach esou déi Kompensatioun kréien, mä dass se sech an engem Accord hu missen derzou verflichten, eng ganz Rei Modifikatioune vun hiren Outils de production ze maachen, fir eben d'Klima och weiderhin ze schounen.

Eleng an de Site ArcelorMittal Déifferdeng gi 35 Milliounen Euro an deem Sënn investéiert, fir d'Wierk méi modern ze maachen, fir manner Emissiounen ze hunn. An als Kompensatioun, wéi gesot, kënne se an Zukunft op dat heite Gesetz zréckgräifen, dat hinnen en Deel vun hiren CO_2-Zerfitikater da rembourséiert.

Dofir sinn ech, contrairement zu deem, wat de Virriedner grad gesot huet, dovunner iwwerzeegt, dass dat heiten éischtens emol eng eng gutt Saach ass fir d'Industrie hei am Land, fir d'Industrie och an Europa ze halen, mä virun allem ass et eng ganz gutt Saach am Interêt vum Klimaschutz fir d'ganz Welt an net nëmmen hei fir Lëtzebuerg.

Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Merci och dem Här Minister. A mir géifen dann zur Ofstëmmung iwwert de Projet 7207 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7207 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass ofgeschloss.

55-mol Jo, 5-mol Neen. Domat ass de Projet 7207 ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, M. Aly Kaes, Mme Claudine Konsbruck, M. Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Laurent Mosar), Claude Wiseler (par M. Marc Spautz), Michel Wolter et Laurent Zeimet (par Mme Diane Adehm);

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Cécile Hemmen;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler);

MM. Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter, Sam Tanson et M. Roberto Traversini (par Mme Viviane Loschetter).

Ont voté non: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ass d'Chamber bereet, d'Dispens vum zweete Vott ze froen?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

An den nächste Projet ass de Projet 7235, en Accord tëschent der EU an der Schwäiz iwwer europäesch Programmer, wat d'Navigatioun mat Satellitten ugeet. A wat dat genee ass, dat seet eis de Rapporteur, den honorabelen Här Fayot.

8. 7235 - Projet de loi portant approbation de l'Accord de coopération entre l'Union européenne et ses États membres, d'une part, et la Confédération suisse, d'autre part, relatif aux programmes européens de navigation par satellite, fait à Bruxelles, le 18 décembre 2013

Rapport de la Commission de l'Économie

M. Franz Fayot *(LSAP), rapporteur.*- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen, léif Kolleegen, bei dësem Projet de loi handelt et sech ëm d'Approbatioun vun engem Zesummenaarbechtsaccord tëschent der Schwäiz an der EU an hire Memberstaten am Beräich vun der ziviller Satellittennavigatioun. Et ass dëst eng Aart Accord type, an en äänlechen Accord ass schonn 2010 mat Norwegen geschloss ginn an 2011 och bei eis approuvéiert ginn. An et ass ze erwaarden, dass e weideren, esou een Accord, och nom Brexit mat Groussbritannien ausgeschafft gëtt.

Dëse Projet de loi ass den 23. Januar 2018 deposéiert ginn. Den Avis vum Statsrot koum den 29. Mee dëst Joer. Mir hunn en de 5. Juli 2018 an der Ekonomieskommissioun ënnersicht an den 12. Juli ass du mäi Rapport zu dësem Projet ugeholl ginn.

Här President, d'Schwäiz huet als Member vun der ESA scho bei der Entwécklung vun dem europäesche Global Navigation Satellite System, dem GNSS, matgehollef a mat senge Komponente Galileo an EGNOS also matgemaach. Galileo, fir Är Informatioun, ass den Equivalent vum amerikanesche GPS. Et ass den europäesche weltwäite Satellittennavigatiounssystem. An EGNOS ass e regionale System, deen och vun der Europäescher Unioun entwéckelt gëtt.

Mat dësem Accord gi sech d'Schwäiz an d'EU also e Kader fir d'Kooperatioun fir d'Entwécklung vun dësem System. A se gi sech och Zougang zu hire jeeweilege Marchéen, mä och natierlech hire Betriber d'Méiglechkeet, bei der Entwécklung vun den Navigatiounssystemer matzeschaffen.

Här President, am Exposé des motifs zu dësem Projet steet, dass de Secteur vun der Navigatioun duerch d'Satellitten ee vun deene wichtegsten Industrië vum 21. Jorhonnert gëtt. An e gëtt verglach a senger Wichtegkeet mat der Auer. An ech mengen effektiv, jiddweree vun eis, deen a Stied ënnerwee ass, weess, dass mer haut zwar keng Kaarte méi liesen, mä dass mer alleguerten op eisem GSM mat Google Maps oder mat äänleche Systemer doruechter navigéieren. Ob dat gutt ass, dat loossen ech jiddweree selwer beäntwerten, mä dat ass awer haut eng Realitéit. An, ech mengen, dat weist och, dass dës Analys net falsch ass.

Den Ausbau vu Galileo, dem europäesche System, deen also universell uwendbar ass, ass also e ganz wichtege Enjeu fir Europa. Et ass awer och e ganz wichtegen Enjeu fir Lëtzebuerg a fir seng Industrie. D'SES ass an der Equipp vu Spaceopal vertrueden. Dat ass déi Equipp, déi Galileo entwéckelt. An elo scho sinn och zwee SES-Satellitte mat deem regionalen Navigatiounssystem, also dem EGNOS, equipéiert.

Fir ganz präzis ze sinn, wéi zum Beispill am „precision farming", wou ee muss fënnef bis zéng Zentimeter Präzisioun opweisen, muss e globale System wéi GPS oder Galileo zesumme fonctionnéiere mat engem regionale System wéi EGNOS.

Galileo ass säit Enn 2016 preoperationell. An et ass elo schonn esou, dass all nei Handye mat Chippen equipéiert sinn, déi och kompatibel si mat Galileo. Et ass eis och gesot ginn an der Kommissioun, dass de Galileo complementaire ass zum GPS. Et ass also net ze verstoen, dass et sech hei ëm concurrentiel Systemer handelt. Neen, se si complementaire.

Här President, ouni elo an den Detail ze goen, wat deen Zesummenaarbechtsaccord do ubetrëfft, wëll ech awer just ganz kuerz déi grouss Achsen dovunner hei explizéieren.

Beräicher, déi vun dëser Vereinbarung betraff sinn, sinn engersäits d'Radiosfrequenzen, d'Fuerschung, d'Passatioun vu Marchéen, Urheberrechter, d'Kontroll vun Exportatiounen, den Developpement vum Handel, d'Normen an d'Zertifikatioun, d'Sécherheet, den Echange vu klassifizéierten Informatiounen an den Austausch vu Personal an den Accès zu Déngschtleeschtungen.

Et ginn och am Aritkel 3 vun dësem Accord eng Rei Principes de coopération festgesat, déi u sech déi géigesäiteg Kooperatioun mat equilibréierte Rechter a Flichte beschreiwen, nach eng Kéier mat breedem Zougang zu Informatiounen, Schutz vun Urheberrechter an eben och komplettem Zougang zum Marché vun deene jeeweils anere Parteien.

Voilà! Fir de Rescht géif ech op den Accord verweisen, deen, mengen ech, zimlech explizitt ass, an natierlech och den Accord vun der LSAP-Fraktioun zu dësem Projet de loi brénge an lech Merci soe fir d'Nolauschteren.

Une voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Kéint ech dervun ausgoen, dass déi Kolleegen Laurent Mosar, Gérard Anzia, Eugène Berger just den Accord brénge, an och déi aner Kolleegen?

(Assentiment)

Majo, dann ass domat déi allgemeng Diskussioun ofgeschloss. An den Här Minister huet d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

M. Etienne Schneider, *Ministre de l'Économie.*- An den Här Minister seet dem Rapporteur fir säin exzellente Rapport Merci an och fir den Accord vun där ganzer Chamber.

Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Merci. Da géife mer iwwert de Projet 7235 ofstëmmen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7235 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen.

Huet jiddweree vun de Kolleegen ofgestëmmt?

(Assentiment)

Merci. Dann ass d'Ofstëmmung elo eriwwer.

59-mol Jo. Unanimitéit.

Résultat définitif après redressement: le projet de loi 7235 est adopté à l'unanimité des 60 votants.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, M. Aly Kaes, Mme Claudine Konsbruck, M. Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Marco Schank (par Mme Martine Hansen), Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Jean-Marie Halsdorf), Claude Wiseler (par M. Marc Spautz), Michel Wolter et Laurent Zeimet (par Mme Diane Adehm);

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Cécile Hemmen;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler);

MM. Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter, Sam Tanson et M. Roberto Traversini (par Mme Viviane Loschetter);

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ass d'Chamber d'accord, fir d'Dispens ze froen?

(Interruption)

Wann eng kleng Ännerung ze maachen ass, ass kee Problem.

Sidd Der fir d'Dispens d'accord?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

A mer géifen zum nächste Projet, dem Projet 7264, iwwergoen iwwert de Kaf an d'Bedreiwe vun engem Satellitt fir Äerdobservatiounen. An d'Wuert huet den Här Rapporteur, de Marc Angel.

9. 7264 - Projet de loi autorisant le Gouvernement à acquérir, lancer et exploiter un satellite et son segment sol destinés à l'observation de la Terre

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Défense, de la Coopération et de l'Immigration

M. Marc Angel *(LSAP), rapporteur.*- Jo, Merci, Här President, fir d'Wuert. Här Minister, Dir Dammen an Dir Hären, mat dësem Gesetz, dat et der Regierung erlaabt, e Buedemobservatiounssatellitt plus säi Buedemsegment ze kafen, ze lancéieren an ze exploitéieren, läit d'Regierung voll op de sougenannte Lignes directrices de la défense luxembourgeoise à l'horizon 2025. Dës Lignes directrices beinhalten ënner anerem d'Weiderfuere vu Kompetenzentwécklung an den Domäner vum Espace an och vun der Cyberdefense. Hei bestinn näämlech um europäesche Plang grouss Besoinen un Observatiounscapacitéiten oder et feelt och u Capacitéite vu Satellittekommunikatioun an -transmissioun vun Donnéeën.

Mam Projet GovSat hu mer schonn deelweis dës Lacunne behuewen. A mat deem Projet de loi vun haut, wou mer deen Äerdbeobachtungssatellitt kafen, wäerte mer do déi Lacunnen, déi et um europäesche Plang gëtt, weider zoumaachen.

An déi zwee Projeten, souwuel de LuxGovSat wéi och deen heite Projet, passe gutt bei Lëtzebuerg, well mer hei am Land e grousse Savoir-faire hunn; e Savoir-faire industriel am Domän vun Espace, och vun den Technologien. A mat dësem Projet kréie mer och eng grouss Visibilitéit am Ausland.

Beim Projet de loi vun haut geet et also ëm eng Kombinatioun vu Satellittentechnologie, en Know-how, deen eis Arméi sech an de leschte Joren opgebaut huet. A mir verbannen dat mat enger aler Traditioun vun eiser Arméi, wou se sech och laang drop spezialiséiert huet, de sougenannten ISR-Beräich, dat heescht „Intelligence, Surveillance and Reconnaissance".

An, wéi gesot, duerch déi Kombinatioun erfëlle mer eng Nisch. Ech hu gesot: Et gëtt net genuch Capacitéiten. Dat koum och ganz kloer aus der Global Strategy eraus, déi d'Madamm Mogherini virun zwee Joer publizéiert huet vun der Europäescher Unioun fir d'Sécherheet. An ech fannen, dat hei ass e Projet wéi all déi Projeten, déi mer elo déi lescht Joren an der Defense haten, wou mer e grousse Retour économique fir onst Land hunn.

Beim Projet NAOS - déi véier Buschstawe sti fir „National Advanced Optical System" - geet et also ëm de Kaf an d'Exploitatioun vun engem Observatiounssatellitt, deen den Transfert vu Biller op d'Äerd garantéiert.

NAOS beinhalt och e Buedemsegment, wat d'Kontroll an d'Gestioun vum System an awer och d'Dissemenatioun vun de Biller garantéiert. NAOS soll d'Operatiounszone beobachten an am Interêt vun der Verteidegung stoen an et ass kee Spionagësatellitt. De Satellitt gëtt dofir och nëmme vum Militär kontrolléiert.

Vu dass mer an enger sensibeler Matière sinn, ass den NAOS-Projet, am Contraire zum GovSat-Projet, keen „public private partnership"-Projet, mä renge Projet vum Stat, also vun der Lëtzebuerger Arméi. De Lëtzebuerger Stat engagéiert sech och, fir derfir ze suergen, dass de Respekt op d'Privatliewe garantéiert ass, an dat alles am Aklang mam nationalen an internationale Recht.

De Satellitt, dee kaaft gëtt, huet eng Liewensdauer vu maximal zéng Joer. En Delai vu véier Joer ass virgesinn, bis de Satellitt dann operationell ass. Weider technesch Donnéeën iwwert de Satellitt fannt Der a mengem schréftleche Bericht.

De Projet de loi autoriséiert also e finanziellt Engagement vum Stat, dat plafonéiert ass op 170 Milliounen iwwer eng Period vu 14 Joer. An an där Zomm vun 170 Millioune sinn och d'Frais de gestion an och d'Margen abegraff. An déi Ausgaben do sinn à charge vum Fonds d'équipement militaire.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, a mengem schréftleche Rapport kann een och noliesen, awéifern sech dëse Projet an d'Konsolidéierung vum Secteur spatial hei zu Lëtzebuerg aschreift a wat déi ekonomesch Retombéeën sinn an och wéi dëse Projet weiderhin zur wirtschaftlecher Diversifizéierung bäidréit.

Wie sinn herno d'Clientë fir d'Biller vun dësem Satellitt? Wéi gesot, dat sinn haaptsächlech Militärinstanzen, mä et kënnen awer och zivill Clientë sinn. Zivill Clientë wéi zum Beispill Ënnerorganisatioune vun der UNO, humanitär Organisatiounen, d'Europäesch Unioun, awer och privat, kommerziell Clienten, wann et zum Beispill ëm Rechercheprojete geet, iwwer Archeologie zum Beispill, oder Infrastrukturprojeten. Mä, wéi gesot, dat krute mer och an der Kommissioun garantéiert, dee Volet commercial, dee bleift ganz begrenzt.

Mir hunn ons och an där Fro iwwert d'Clientë länger an der Kommissiounssitzung vum 16. Abrëll 2018 beschäftegt. A fir all Client gëtt e Pourcentage u Capacitéit, déi ee kritt, definéiert vun der Direction de la défense.

An der Sitzung vum 16. Abrëll ass och ënnerstrach ginn, dass de Projet zu Lëtzebuerg developpéiert gëtt an och exploitéiert gëtt. An den Exploitatiounsmodell gëtt awer an Zesummenaarbecht mat der Belsch elaboréiert. Ons Direction de la défense beschäftegt am Moment och e belschen Expert an et ass och virgesinn, nach aner Experten an der Zukunft ze embauchéieren.

Mir kruten och garantéiert, dass mer mat dësem Projet de loi sämtlech international Traitëë vum Espace respektéieren.

Wat d'Sécherheet ubelaangt vum Client, hu mer äänlech Mechanisme virgesi wéi och beim LuxGovSat. Dat heescht, et gëtt eng „white list" an et gëtt e Comité de conseil.

An zum Ofschloss erënneren ech och drun, dass mer mat dësem Projet jo, wéi gesot, déi ekonomesch Retombéeën hei zu Lëtzebuerg hunn, mä mir droen och derzou bäi, well dat hei also e Projet ass, dee virun allem an Europa gebraucht gëtt, dee vun der NATO gebraucht gëtt, wou mer also eis multilateral Organisatiounen ënnerstëtzen.

Do droe mer also mat deem Projet derzou bäi, dass 40% vun all eise Militärausgaben am Fong Ausgabe sinn, déi an d'Solidaritéit gi vun der Sécherheet. Mir sinn an der EU, mir sinn an der NATO. Dat si Solidargemeinschaften. An trotz deem klengen niddrege Bäitrag, dee mer leeschten, ass et awer ee Bäitrag, dee ganz sënnvoll ass. An ech mengen, et ass och wichteg, dat eng Kéier hei ze ënnersträichen.

Dat gesot, ginn ech den Accord vun der LSAP-Fraktioun an ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

Une voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Merci dem Här Rapporteur. An d'Wuert huet direkt den Här Jean-Marie Halsdorf.

Discussion générale

M. Jean-Marie Halsdorf *(CSV).*- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, e puer Wierder just zu dësem Projet. Ech wollt fir d'Éischt dem Rapporteur Merci soen natierlech fir dee gudde Rapport, deen e gemaach huet, schréftlech an och mëndlech. Mä et sinn e puer Froen, déi am Raum stinn.

Kloer ass et, dass den NAOS am Sënn ass vun de Lignes directrices; de Rapporteur huet dat och gesot. Kloer ass et, dass mer eng Experienz hunn am Satellitteberäich an dass mer dann nieft Kommunikatiounscapacitéiten, déi mer duerch de GovSat kréien, elo nach eben Observatiounscapacitéite kréien. Dat ass alles okay.

Eng éischt Fro, déi ech awer wollt opwerfen, ass déi, dass mer soen: Mir sinn an der Logik vun der ISR, „Intelligence, Surveillance and Reconnaissance". Dat soll jo dann de Leit méi Risiko… oder manner Risiko bréngen. Et soll also den Zaldoten, déi um Terrain sinn, all de Leit, déi um Terrain schaffen, am Fong geholl ee gewëssene Confort bréngen.

An do ass meng éischt Fro, Här Minister: Mir hunn ëmmer emol an der Zäit vum „Soldat du futur" geschwat. A mer sollte mat de Belsch do zesummen e Projet maachen, deen jo och op esou Elementer opbaut, eben op Capacitéiten, déi mer hunn, fir eben d'Zaldoten ze schützen, wa se um Terrain sinn. Wou si mer do drun? Dat ass meng éischt Fro.

Deen zweete Punkt, deen ech wollt kuerz uschwätzen, ass deen, wou ech dem Statsrot awer net onrecht ginn, dee seet: „Et ass e bëssen eng Virwëztut." Et si keng Detailer do iwwert d'Ausgaben an iwwert d'Investissementer an och iwwert de Fonctionnement. Also, et wär net schlecht, wann een do géif verschidde Präzisioune kréien.

En drëtte Punkt, deen ech kuerz wollt uschwätzen, ass deen: Et steet am Rapport dran, mat deem Satellitt hei gëtt keen Espionnage gemaach. Wéi eng Garantien hu mer dann, dass hei wierklech keen Espionnage gemaach gëtt?

Véierte Punkt: d'Kommerzialisatioun. De Rapporteur huet et kuerz ugeschwat, mä: Wéi hu mer do Garantien, dass do keng Abuse gedriwwe ginn? Et wier awer net schlecht, wann een do verschidden Elementer hätt. Wéi eng Biller kritt wien an esou weider? Wien ass eligibel? De Rapporteur huet dat elo deelweis hei beschriwwen. Et muss een dann emol kucken, wat d'Zukunft eis och do weist.

Dir hutt gesot, Här Rapporteur, e géif zéng Joer fonctionnéieren. Am Rapport steet, e géif siwe Joer fonctionnéieren, an eventuell zéng. Duerfir hätt ech nawell gäre gewosst: Firwat zéng oder firwat siwen? Dat steet näämlech am Rapport dran.

(Interruption)

An dann dee leschte Punkt ass: Mer kréie jo heimat am Fong geholl eis eegen Observatiounscapacitéiten. An dat ass jo a Regie gemaach gi mat der Belsch. Da gi jo och Leit engagéiert. Wivill Leit ginn do engagéiert? Dat hätt mech nawell och interesséiert.

Fir de Rescht, mengen ech, ass et e gudde Projet. An d'CSV bréngt och hiren Accord.

Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci. D'Madamm Loschetter huet d'Wuert.

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng)*.- Här President, mir soen dem Rapporteur Merci fir säi mëndlechen a schréftleche Rapport a ginn den Accord vun der grénger Fraktioun.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Den Här Graas huet d'Wuert.

(Brouhaha, interruptions et hilarité)

M. Gusty Graas *(DP)*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'Geschicht vun der Observatioun vun eisem Planéit ass scho relativ al. Et däerf een net vergiessen, datt schonn am Éischte Weltkrich Fligere mat Kameraen equipéiert goufen, fir feindlech Stellungen ze iwwerfléien. Am Zweete Weltkrich ass dat du verfeinert ginn. Ech denke virun allem un d'Operatioun virum D-Day, wou gekuckt ginn ass, wat d'Gréisst vun de Wellen war, wat u sech soll duerstellen, wéi déif datt am Fong geholl d'Waasser wier. Do gesäit een also, wéi wichteg datt et ass, datt een awer Observatioune mécht.

Um Niveau vun de Satellitten ass ouni Zweifel nach ganz vill Potenzial. Ech weisen drop hin, datt 2010 Euroconsult schonn estiméiert huet, dass bis 2020 nach eng ronn 260 Satellitte reng fir d'Meteo an Observatioun géife geschéckt ginn. Dat wier e Marché vun 20,7 Milliarden.

Ech mengen, och fir eis als Lëtzebuerg bitt u sech den Akaf vun engem Satellitt awer och eng gutt Méiglechkeet, fir eis um Niveau vun der Verteidegungspolitik aktiv duerzestellen. Et däerf een awer net vergiessen, datt mer och an der Flicht sti vis-à-vis vun der NATO, vis-à-vis vun der Europäescher Unioun. D'NATO ass haut natierlech net eleng eng militäresch Organisatioun, mä nach ëmmer an éischter Linn.

Mir mussen och do eise Bäitrag leeschten, och wann den Här Trump sech beim leschte Sommet do op eng Manéier vis-à-vis vun den NATO-Partner ausgelooss huet, déi ech net wëll weider kommentéieren, mä déi vläicht engem President vun den USA net onbedéngt würdeg war. An onofhängeg vu senge Menacen, déi en do ausgesprach huet, ass et awer fir eis als Lëtzebuerg wichteg, trotzdeem eist Zil, wat mer eis gesat hunn, an zwar bis d'Joer 2020 vun 0,4 op 0,6 vun eisem PIB ze goen, fir dat och kënnen ze erfëllen.

Well d'NATO huet eng Rei vun neie Problemer, zum Beispill Cyberattacken. Ech wëll drop hiweisen, datt 2016 am Mount an der Moyenne 500 där Attacke stattfonnt hunn. Iwwregens huet eis Arméi jo och elo eng Spezialistin agestallt an deem Beräich. Mir wëllen op déi Manéier och e wäertvolle Bäitrag leeschten.

Mir sinn eis jo och eens um Niveau vun der NATO, datt héich Besoine besti fir d'Kommunikatioun. Duerfir gi jo regelméisseg Appeller vun där Säit gemaach, fir och op deem Niveau ze investéieren.

Ech wëll drun erënneren, et ass och scho virdrun hei gemaach ginn: Mat der Acquisitioun vum GovSat hu mir e wichtegen Investissement an déi Richtung gemaach. Lëtzebuerg huet sech op deem Niveau jo och spezialiséiert, besonnesch wat d'Satellittenindustrie ubelaangt.

Datt mer an eiser Defensepolitik versichen, esou vill wéi méiglech och Retombées économiques ze kréien, ass eng ganz richteg Approche. An dat geschitt mat Sécherheet och duerch dëse Projet, well mer jo deen och gegebenenfalls kommerziell kënnen notzen. Mir kënnen déi Biller, déi mer mat deem Satellitt hei maachen, jo och verkafen, un aner Organisatioune weiderginn.

De Projet NAOS, deen hei schonn erkläert ginn ass, soudatt ech op deen net weider anzegoen brauch, gesäit jo awer och vir, datt eise Satellitt net soll fir Spionagëzwecker benotzt ginn. Dat heescht, déi Privatsphär virun allem gëtt och dann hei respektéiert.

Wat och positiv ass, dat ass natierlech eemol méi déi gutt Zesummenaarbecht mat eise belsche Partner. Mir hunn dat och um Niveau vum Militärfliger gemierkt. Mir hunn dat um Niveau vu villen anere Projete bis elo scho gemierkt.

Ech wëll och drop hiweisen, wat awer gesot ginn ass, datt Lëtzebuerg soll och op 2% vum PIB kommen, wat säin NATO-Bäitrag ubelaangt, datt dat illusoresch ass. Ech mengen, et ass och schonn e puermol vu Regierungsmemberen hei gesot ginn. Mir kënnen dat net erreechen, mir sollen dat och net erreechen. Dat ass net onbedéngt en erstriewenswäert Zil. Ech wëll awer op där anerer Säit drop hiweisen, datt mir awer schonn 1% vun eisem RNB fir d'Entwécklungspolitik hierginn, wat awer och e wichtege Bäitrag ass.

Ofschléissend vläicht: Dat hei ass eng Acquisitioun, déi ouni Zweifel a Material ass, wat wäert genotzt ginn. Dat war jo fréier net onbedéngt de Fall. Ech wëll dat Stéchwuert „Dingo" net weider hei verdéiwen. An deem Sënn ass dat fir eis als Demokratesch Partei eng wichteg Acquisitioun. Mir stinn zu dësem Gesetz. An deementspriechend ginn ech och den Accord vun der demokratescher Fraktioun a soen dem Marc Angel och nach Merci fir säi Rapport.

Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci. Den Här Fernand Kartheiser huet d'Wuert.

M. Fernand Kartheiser *(ADR)*.- Villmools Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, Merci un den Här Angel fir, wéi ëmmer, e ganz fläissegen a komplette Rapport. D'ADR stëmmt dat heite mat. Et ass esou, datt déi Lignes directrices, déi hei ernimmt gi sinn, ech mengen, den Här Angel huet se exposéiert, déi eigentlech d'Defense fir déi nächst Jore plange sollen, leider mat der Oppositioun net ofgeschwat waren.

Mir hunn déi Lignes directrices iergendwéini eng Kéier virgestallt kritt, nodeems se awer schonn op anere Plaze virgestallt goufen. Ech mengen, et wär besser gewiescht, wann d'Regierung, och am Sënn vun der Kontinuitéit vun der Verdeedegungspolitik, awer och mat der Oppositioun zesummen déi Ligne-directricë festgehal hätt.

Mir sinn awer als ADR mat deem Prinzip, datt d'Weltraum- an d'Cyberverdeedegung Prioritéite sinn, d'accord. Mir sinn och d'accord mat där Iddi, datt d'Retombées économiques sollen an der Verdeedegungspolitik eng wichteg Roll spillen. Dat hei ass en Ausbau vun der Weltraumcapacitéit; eng gutt Saach a priori.

D'Cyberdefense musse mer och weider fleegen. Ech mengen, ee vun de Virriedner huet gesot, mir hätten elo een agestallt - den Här Graas war et -, ee Spezialist. D'Belsch hunn der an der Lescht 220 agestallt. An ech mengen, et wier scho gutt, wann d'Lëtzebuerger Arméi Capacitéite kéint opbauen, déi duerginn, fir och eng Sécherheetsreferenz fir aner Lëtzebuerger Administratiounen ze sinn. Dat wier och nach eng Plus-value vun der Arméi am Ëmfeld vun de Lëtzebuerger Administratiounen.

Mir bauen elo déi ISR-Capacitéit, „Intelligence, Surveillance, Reconnaissance", aus. Mir maachen dat elo hei am Weltraum. Mir maachen et mat Fligeren duerch Loftobservatioun a verschiddenen Théâtres d'opération; Fligeren, déi mer awer loune ginn. A mir maachen et mat Dronen.

Wat mer net méi hunn, ass leider eng ärdgebonnen ISR-Capacitéit, wéi mer se laang am Kosovo haten. Wann een eng global Approche am ISR huet a seet: „Dat ass eng Prioritéit fir d'Lëtzebuerger Arméi, dat ass eppes, wat mer gutt kënne maachen, souwuel vun den Ausbildungs- wéi vun de Materialméiglechkeeten hier", ass et schued, datt mer et um Buedem net méi maachen. Et wär wahrscheinlech preferabel gewiescht, esou Observatiounen, esou deen Typ Missioune virunzefëieren, éischter wéi dat, wat mer am Ableck a Litauen maachen.

Et ass e fléissenden Iwwergang tëschent militärescher Observatioun a Spionage. Mir hunn net de Wëllen, Spionage ze maachen, mä déi Tatsaach, datt d'Militär sech ëm d'Exploitatioun vun de Biller këmmert, ass en tant que tel nach net eng Garantie, datt net och Spionage gemaach gëtt. Dat ass schlussendlech eng Appreciatioun vun deem, deen observéiert gëtt, ob en et als Observatioun interpretéiert oder als eppes, wat méi wäit geet.

Mir sinn awer ëmmer erëm interesséiert, ech wëll dat och hei soen - d'CSV hat et an en anere Kontext gesat -, un där Flexibilitéit vun eise grénge Kolleegen. Et deet mer bal leed, datt mer d'nächst Woch keng Plenière méi hunn, well vu Woch zu Woch iwwertrompe sech eis gréng Kolleegen an der Begeeschterung fir d'Verdeedegungspolitik.

(Hilarité)

Mir hate virun dräi Woche 400 Millioune fir den A400M, mir haten d'lescht Woch 140 Millioune fir d'Kasär, mir hunn dës Woch 170 Millioune fir e Militärsatellitt. Wat wär et d'nächst Woch?

(Brouhaha et hilarité)

Et ass vläicht fir si ganz gutt, datt mer elo emol eng Paus hunn. Elo kënne se Paus hu bis an déi nächst Koalitiounsverhandlungen. An do gesi mer jo dann,...

(Interruption)

...wéi pazifistesch déi Partei nach ass.

Wa mer scho vun der nächster Koalitioun schwätzen: Dee Satellitt hei, deen huet eng Liewensdauer vu siwe bis zéng Joer, dat heescht, datt déi nächst Koalitioun sech scho kann ëm de Successeur vun dësem Satellitt beméien. Esou ass dat eben, wa Satellitten net ganz héich fléien. Et ass also en Dossier, deen eis nach wäert weider beschäftegen.

Wéi gesot, mir vun der ADR droen awer déi Iddi mat.

Ech soen Iech Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Ah, ech hat hei zwar en anere stoen. Dir sidd awer häerzlech wëllkomm, Här Baum.

M. Marc Baum *(déi Lénk)*.- Ech sinn elo schonn dru gewinnt.

(Hilarité)

Här President, fir eng Kéier muss ech dem Här Kartheiser recht ginn.

(Brouhaha)

Mme Nancy Arendt *(CSV)*.- Dat ass en historesche Moment!

(Hilarité)

M. Marc Baum *(déi Lénk)*.- Mat dësem Text iwwert de Kaf an den Ënnerhalt vun engem militäreschen Observatiounssatellitt gi mir weider 170 Milliounen aus, ouni TVA, fir Investitiounen am Militärberäich. Nodeems d'Chamber scho virun zwou Wochen eréischt 420 Milliounen, och ouni TVA, fir d'Fonctiounskäschte fir den ëmstriddene Militärtransporter A400M ausginn huet, geet de Juli 2018 wuel an d'Militärgeschicht vun eisem Land an: Nach ni virdrun huet e Parlament bannent nëmmen engem Mount esou gigantesch Zomme fir d'Oprüstung ausginn.

An et si leider nëmmen déi Lénk, déi sech deem dote Wahnsinn verspären.

Une voix.- Ooh!

M. Marc Baum *(déi Lénk)*.- Dat alles geschitt am Kontext vun den NATO-Obligatiounen, wou d'Regierung jo 2014 zu Wales versprach huet, de Militärbudget bis 2020 vun 0,4 op 0,6% eropzesetzen.

Wien elo awer mengt, domadder hätt et sech gedoen, deen iert. Ech hu virun zwou Wochen de Verdeedegungsminister hei an der Chamber gefrot, wéi et dann no 2020 weidergeet. An hie sot dee Moment, dat géif sech an e puer Deeg decidéieren, an e sollt och recht hunn. Den 13. Juli huet de Regierungsrot, bestoend aus Ministere vun der LSAP, der DP an de Grénge, de Plan directeur de la défense approuvéiert. An do steet schwaarz op wäiss, wéi et budgetär weidergeet, näämlech: «la poursuite de la croissance de l'effort de défense au-delà de 2020». A wéi héich déi Croissance ass, krute mer virun e puer Méint an der Chamberskommissioun gesot, näämlech 0,05% pro Joer. Dat heescht, datt mer dann an där doter Rechnung, no deem Plan directeur de la défense, 2025 tëscht 0,8 an 0,9% vum BIP wäerte leien.

Dëst entsprécht och deem, wat de Premierminister houfreg ënner eng Foto mam Donald Trump op de soziale Medie geschriwwen huet, näämlech, datt Lëtzebuerg, Zitat: „...respektiert die Wales-Verpflichtungen, seine Verteidigungsausgaben zu erhöhen und sich innerhalb eines Jahrzehnts in Richtung der 2%-Richtlinie zu bewegen."

Vun där ganzer geckeger Oprüstungspolitik ass dëse Projet also en Deel. Den NAOS-Observatiounssatellitt soll héich opgeléiste Biller schéissen, theoretesch vun der ganzer Welt, praktesch awer virun allem vun der Mëttelmiergéigend a vun Nordafrika, déi da militäreschen Unitéite bei hire jeeweilegen Operatiounen zur Verfügung kënne gestallt ginn.

Domadder gëtt Lëtzebuerg ëmmer méi direkten Akteur innerhalb vun internationale Konflikter, an dëst ass den eigentleche Paradigmewiessel an der Verdeedegungspolitik. An et ass mir onverständlech, datt dat hei einfach esou ouni grouss Diskussioun duerchgeet.

An deemselwechten Zesummenhang ass och interessant, wann ee sech de Projet de loi 7325 ukuckt, deen nach um Instanzewee ass, well deen d'Definitioun an d'Prozedur fir Auslandsasätz vun der Arméi ännere soll. An ouni op de Projet anzegoen, ass hei schonn eleng de Changement vum Titel interessant. Huet d'Gesetz bis elo geheescht, datt et ëm „opérations de maintien de paix" géif goen, esou gëtt dat an Zukunft ersat duerch „gestions de crises", also „Friddenserhalt" gëtt gestrach an ersat duerch „Krisegestioun".

Wat bei dësem Projet awer weider opfält, dat ass déi scho bal euphoresch Haltung, wann et ëm Lobpreisunge geet, wéi benefique dëse Projet dach fir eis Wirtschaft wier, an dëst aus zwee Grënn: Éischtens, dëse Satellitt ka Recettë generéieren, well aner Länner, Arméien, Organisatiounen, jo, souguer kommerziell Boîten déi Biller kéinten akafen an esou Suen an d'Keess kommen. An zweetens géif dëse Projet zur Diversification économique bäidroen, well mer mam Militärsatellitt de Secteur vun de Satellitten zu engem Pôle d'excellence maache géifen.

Här President, esou Saache geschéien, wann de Verdeedegungsminister vun engem Land och Wirtschaftsminister ass. Da kënnt een op esou Iddien, e militäresch-industrielle Komplex opzebaue mat all senge Geforen an zukünftegen Ofhängegkeeten.

Mir si fir d'wirtschaftlech Diversifikatioun vun eisem Land, awer net, andeems mer eis Ekonomie militariséieren. Spéitstens mat dësem Vott, Här President, ka kee lëtzebuergeschen Ausseminister méi an eng Talkshow goen an houfreg behaapten, mir hätten nieft all méiglech Steiertricksereien zumindest keng Militärindustrie. Dëst ass spéitstens heimadder eriwwer.

Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci. Domat si mer um Enn vun der allgemenger Diskussioun ukomm. An d'Wuert huet de Verdeedegungsminister.

Prise de position du Gouvernement

M. Etienne Schneider, *Ministre de la Défense*.- Merci, Här President. Fir d'Alleréischt wëll ech drop hiweisen, dass dat heiten e Projet ass, dee sech honnertprozenteg areit an d'Capacitéite vun der Lëtzebuerger Arméi, näämlech an d'Reconnaissance. Op där anerer Säit ass et esou, dass d'NATO an och d'EU, wat d'Verdeedegungspolitik ugeet, Riselacunnen hunn, wat d'Satellittecapacitéiten ugeet.

A vu dass Lëtzebuerg decidéiert huet, dass, wann ee scho muss - an ech betounen „muss" - de Budget vun der Defense an d'Luucht setzen, fir solidaresch ze sinn am Kader vun der NATO, ee probéiert, dat ze maachen iwwer Projeten, déi e Retour économique oder e Retour tout court op eist Land hunn, an zwar e positiven.

An dofir, Här Baum, investéiere mer a Projeten, déi dësem Land an dëser Ekonomie eppes